

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

8.3.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Valtiovarainministeriölle

Lausuntopyyntönnö VN/10675/2019

Lausunto eräitä makrovakauden valvontavälineitä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Suomen Pankki kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää lausuntonaan seuraavan.

1 Yleisiä huomioita

1.1 Hallituksen esitysluonnoksen tavoitteet

Suomen Pankki pitää hallituksen esitysluonnoksessa esitettyjä tavoitteita pääosin hyvin perusteltuina ja kannatettavina mutta kiinnittää huomiota tarpeeseen arvioida ehdotetun välineistön lisäksi erityisesti tulosidonnaisten makrovakausvälineiden käyttöönottoa. Suomen viranomaisten nykyinen keinovalikoima luotonannon ja velkaantuneisuuden liiallisen ja ongelmallisen kasvun hillitsemiseen ei ole riittävä, joten lainsäädäntöuudistukset kotitalouksien liiallisen velkaantumisen rajoittamiseksi ovat tarpeen.

Velanotto mahdollistaa kotitalouksille omistusasumisen rahoittamista, varallisuuden kerryttämistä ja kulutuksen tasaamista yli ajan. Kansantalouden suhdanteiden kannalta on normaalitilanteessa hyödyllistä, että kotitaloudet pystyvät rahoittamaan kulutustaan ja asuntohankintojaan joustavasti velkarahalla maksukykynsä mukaan. Toteutuessaan kestävästi tällä voi olla pitkällä aikavälillä myös varallisuuseroja tasoittava vaikutus. Suomalaisten kotitalouksien suuri velkaantuneisuus ei muodosta välitöntä uhkaa Suomen rahoitusjärjestelmän vakaudelle mutta altistaa Suomen rahoitusjärjestelmän ja talouden pidemmällä aikavälillä merkittäville järjestelmäriskeille ja haavoittuvuuksille.

Tästä syystä on tärkeää löytää oikeanlainen tasapaino toisaalta hyviä luotonmyöntökäytäntöjä noudattavan velanoton mahdollistamisen ja toisaalta haitallisen liiallisen velkaantumisen rajoittamisen välillä. Makrovakausvälineitä kehitettäessä ja niiden kokonaistaloudellisia vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon pankkien vakavaraisuuteen ja yleensä luotonantoon liittyvä sääntely

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

8.3.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

sekä eri välineiden yhteisvaikutukset. Ylivelkaantuminen on ongelma osalle kotitalouksista, ja erityisesti kulutusluottoihin liittyvää kuluttajansuojaa on tarpeen vahvistaa.

Rahoitusvakauden näkökulmasta sekä kotitalouksien velan suuri määrä että erityisesti luotonannon ja velkaantuneisuuden nopeat kasvuvauhdit voivat synnyttää tai voimistaa rahoitusjärjestelmän ja talouden vakautta uhkaavia järjestelmäriskkejä. Laajan kansainvälisen tutkimuskirjallisuuden mukaan kotitaloussektorin suureksi kasvanut velkaantuneisuus tyypillisesti hidastaa talouksien toipumista syvistä taantumista ja vahvistaa niihin liittyviä finanssikriisejä. Talouden taantumia, joita edeltää kotitalouksien velkaantuneisuuden voimakas kasvu ja joihin yhdistyy finanssikriisi ovat vaikutuksiltaan poikkeuksellisen pitkiä ja syviä. Kokonaistaloudelliset suuret sokit, taantumia tai kriisit saavat etenkin velkaantuneet kotitaloudet supistamaan voimakkaasti investointeja ja kulutusta, mikä vähentää yritysten tarjoamien tuotteiden ja palveluiden kysyntää, lisää työttömyyttä ja vähentää kokonaiskysyntää.

Merkittävää velkaantumisen kokonaistaloudellisten vaikutusten voimakkuudelle on myös se, miten velka on jakautunut kotitalouksien kesken ja kuinka hyvin velkaantuneet kotitaloudet kykenevät säilyttämään velanhoitokykynsä. Kotitaloussektorin mahdollista liiallista velkaantumista arvioitaessa on siksi huomioitava sekä velallisten tulot että varallisuus. Suomessa tuloihinsa nähden eniten velkaantuneilla kotitalouksilla on velkojensa vastapainoksi varallisuutta, josta osa on likvidiä rahoitusvarallisuutta.

Suomen Pankki pitää tärkeänä hallituksen esitysluonnoksen tavoitetta, jonka mukaan ehdotettavien välineiden on tarpeen kohdentua ennustettavasti, tasapuolisesti ja kattavasti kaikkiin luotonantajiin ja kaikkiin kotitalouksille tarjottaviin luottoihin. Kotitalouksien velkaantuneisuuden muuttuneen rakenteen ja pankkisektorin ulkopuolisten lainanantajien kasvavan merkityksen vuoksi välineitä tulee voida kohdistaa muihinkin luotonantajiin kuin luottolaitoksiin.

Suomen Pankki on yhtä mieltä hallituksen esitysluonnoksen kanssa siitä, että asuntojen hankintaan käytettävän lainarahoituksen merkitys kotitalouksien velkaantuneisuudessa on keskeinen, minkä vuoksi asunto- ja asuntoyhteisölainanantoon kohdistuvaa välineistöä tulisi laajentaa. Perusteltu on niin ikään luonnoksessa esitetty tavoite, että välineiden tulee vaikuttaa ensisijaisesti kokonaistasolla ja olla yksittäisen kotitalouden kohdalla joustavia. Kotitalouksien velkaantumiseen vaikuttavien välineiden on perusteltua kohdentua mahdollisimman tarkasti sellaiseen liialliseen velkaantumiseen, joka lisää haavoittuvuuksia järjestelmän tasolla.

8.3.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

1.2 Ehdotetut lainsäädäntöuudistukset tavoitteiden saavuttamiseksi

Suomen Pankki katsoo, että hallituksen esitysluonnos sisältää useita perusteltuja keinoja kotitalouksien liiallisen velkaantuneisuuden kasvun ehkäisemiseksi mutta on kuitenkin joiltakin osin puutteellinen.

Hallituksen esitysluonnokseen sisältyvät keskeiset ehdotukset

- asuntovakuudellisten luottojen ja asuntoyhteisöjen luottojen enimmäistakaisinmaksuajasta,
- asuntoyhteisöjen uudisrakentamista varten otettujen luottojen rajoittamisesta suhteessa uusien myytävien asunto-osakkeiden velattomaan hintaan ja niitä koskevasta lyhennysvaatimuksesta ja
- nykyisen enimmäisluototussuhteen laajentamisesta koskemaan luottolaitosten lisäksi muita luotonantajia

ovat perusteltuja rahoitusjärjestelmän vakauden tukemiseksi. Lisäksi ehdotukset maksukyvyttömyysriskien hallintaa koskevan sääntelyn kehittämiseksi sekä Finanssivalvonnan valvontavastuiden laajentamiseksi ja kustannusten kattamiseksi ovat tarpeellisia. Suomen Pankin näkemyksiä yksittäisistä esitysluonnokseen sisältyvistä ehdotuksista esitetään jäljempänä tässä lausunnossa.

Hallituksen esitysluonnokseen ei sisälly ehdotusta valtiovarainministeriön asettaman työryhmän esittämästä enimmäisvelkasuhteesta tai vastaavasta väliineestä, joka asettaisi rajoitteen kotitalouden velkojen tai velanhoitomenojen kokonaismäärälle suhteessa kotitalouden tuloihin. Suomen Pankki pitää väliineen puuttumista esityksestä ongelmallisena ja katsoo, että enimmäisvelkasuhde tai muu velkojen ja tulojen suhteeseen perustuva rajoite olisi olennainen, jotta voitaisiin vähentää tuloihinsa nähden voimakkaasti velkaantuneiden kotitalouksien määrää ja siten parantaa kotitalouksien kykyä suoriutua lainojensa takaisinmaksusta korkoineen. Lisäksi enimmäisvelkasuhde kohdistuisi lähes kaikkiin kotitalouksille tarjottaviin luottoihin toisin kuin hallituksen esitykseen sisältyvät välineet, jotka kohdistuvat vain osaan luotoista. Siten enimmäisvelkasuhteella täydennetty välineistö ehkäisisi kotitaloussektorin liiallista velkaantumista huomattavasti tehokkaammin kuin nyt ehdotettava suppeampi välineistö. Väline kohtelisi myös erityyppisiä luotonantajia yhtäläisesti.

Enimmäisvelkasuhde vahvistaisi kotitalouksien ja lainanantajien häiriönsietokykyä, ehkäisisi kotitalouksien velkaantumisen kasvua ja voisi ainakin jossain määrin hillitä asuntohintojen liiallista nousua. Enimmäisvelkasuhde tai vastaava tulosidonnainen väline olisi erityisen hyödyllinen, koska

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

8.3.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

kotitaloussektorin runsas ja kasvava velkaantuneisuus on suuri kokonaistaloudellinen riski erityisesti silloin, jos merkittävällä osalla kotitalouksista on tuloihin nähden suuria velkataakkoja ja samanaikaisesti vain vähän likvidejä varoja, jotka voivat toimia puskurina talouden häiriötilanteessa.

Enimmäisvelkasuhteen luotonannolle asettamiin rajoituksiin liittyy hyvinvointitappioita osalle kotitalouksista, joiden kulutus- ja investointimahdollisuudet kapenevat. Näiden kustannusten vähentämiseksi enimmäisvelkasuhde tulisi käyttöönottoaiheessa mitoittaa siten, että se pääosin sallisi nykyisin tyypilliset lainansaajan velkamäärät suhteessa tuloihin ja sen soveltamisessa voitaisiin noudattaa riittävää joustavuutta. Joustomahdollisuuksilla tulisi varmistaa, että väline ei luo esteitä riittävään luotonantoon esimerkiksi kasvukeskuksissa tai erityisille ryhmille, kuten nuorille lainanottajille. Enimmäisvelkasuhteen mahdolliset kokonaistaloudelliset kustannukset tulisi ottaa myös huomioon, ja niitä tulisi ehkäistä välineen mitoituksen ja joustojen avulla.

Enimmäisvelkasuhteen ja muiden kotitalouksien liiallista velkaantumista ehkäisevien välineiden puutteeseen Suomessa ovat kiinnittäneet huomiota Euroopan järjestelmäriskikomitea vuonna 2019 Suomelle antamassaan suosituksessa ja suosituksen toteutumista koskevassa arvioissa helmikuussa 2022 sekä Kansainvälisen valuuttarahaston arviointiryhmä tammikuussa 2022 julkaistussa Suomea koskevassa arvioissaan. Enimmäisvelkasuhde tai sen tyypinen kotitalouksien velkojen tai velanhoidokustannusten ja tulojen suhdetta rajoittava makroväline on nykyisin käytössä jo useissa EU-maissa.

Suomen Pankki pitää tärkeänä, että lainsäädännön mahdollistamia välineitä kotitalouksien liiallisen velkaantumisen ehkäisemiseen sekä niiden mahdollisia puutteita ja kehittämistarpeita arvioitaisiin jatkossa säännöllisesti. Seuraavassa arvioinnissa tulisi ottaa huomioon parhaillaan käynnissä oleva makrovälineiden EU-tason kokonaistarkastelu. Jatkoarvioinnissa tulisi ottaa myös huomioon, että vuonna 2024 tapahtuvan positiivisen luottotietorekisterin käyttöönoton jälkeen luotonhakijan kokonaisvelkamäärän todentaminen perustuisi verottajan keräämään kattavaan ja tiukat laatuksiteerit täyttävään rekisteritietoon, mikä helpottaisi enimmäisvelkasuhdetta koskevan sääntelyn noudattamista ja noudattamisen valvontaa sekä välineen kohdentumisen ja sen tehokkuuden arviointia.

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Lausunto

SP 5 (9)
72/C11.2/2022

8.3.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

2 Keskeisiä yksittäisiä ehdotuksia koskevat havainnot

2.1 Asuntolainojen enimmäistakaisinmaksuaika

Suomen Pankki kannattaa hallituksen esitysluonnokseen sisältyvää ehdotusta asettaa uusille asuntolainoille enimmäistakaisinmaksuaika ja pitää tärkeänä, että takaisinmaksuaikaa koskevasta rajoitteesta säädetään siten, että se koskee luottolaitosten lisäksi myös muita luotonantajia.

Asuntolainojen enimmäistakaisinmaksuaika täydentää Suomessa nykyisin käytössä olevaa asuntolainojen enimmäisluototussuhdetta, jolla voidaan rajoittaa velkaantumista vain lainanmyöntöhetkellä. Asuntolainan enimmäistakaisinmaksuajan mukainen lainan säännöllinen lyhentäminen sen sijaan pienentää jäljellä olevaa asuntolainaa ja kotitalouden velkaantuneisuutta lainan juoksuaihana. Enimmäistakaisinmaksuaika on nykyisin käytössä vajaassa puolessa EU:n jäsenmaista, ja tyypillisesti väline on mitoitettu ehkäisemään asuntolainojen takaisinmaksuaikojen pitenemistä.

Enimmäistakaisinmaksuajan tehokkuuden parantamiseksi ja sääntelyn kiertämisen ehkäisemiseksi asuntolainoihin olisi erityisesti takaisinmaksun alussa perusteltua kohdistaa lyhennysvaatimus. Esimerkiksi viiden ensimmäisen vuoden ajaksi asetettava lyhennysvaatimus ohjaisi kotitalouksia pienentämään velkataakkaansa sen ollessa suurimmillaan ja mitoittamaan asuntolainansa siten, että laina kyetään hoitamaan sovitussa takaisinmaksuajassa. Lyhennysvaatimukseen olisi perusteltua sisällyttää joustovaraa esimerkiksi lyhytaikaisten lyhennysvapaiden muodossa, jotka auttaisivat kotitalouksia selviytymään kohtaamistaan väliaikaisista häiriöistä. Lyhennysvaatimus olisi erityisen perusteltu, etenkin jos enimmäisvelkasuhdetta tai muuta tulosidonnaista rajoitetta ei sisällytettäisi lainsäädäntöön.

Enimmäistakaisinmaksuajan soveltamista puoltaa myös se, että asuntolainojen piteneminen on muun muassa Suomessa ja Ruotsissa ollut yhteydessä kotitalouksien asuntovelkaantuneisuuden kasvuun. Vielä 1990-luvun loppupuolella uudet asuntolainat olivat Suomessa tyypillisesti 10–15 vuoden mittaisia, mutta 2010-luvulla uuden asuntolainan pituus oli tyypillisesti 20 tai 25 vuotta. Viime vuosina ovat yleistyneet erityisesti hyvin pitkät, yli 30 vuoden pituiset asuntolainat. Samaan aikaan asuntolainojen pidentymisen ja suurentumisen kanssa kotitalouksien velkaantuneisuus suhteessa tuloihin on enemmän kuin kaksinkertaistunut viimeisen 25 vuoden aikana. Ruotsissa asuntoluotot ovat pidentyneet, kotitalouksien velkaantuneisuus kasvanut ja asuntohinnat nousseet vielä selvästi enemmän kuin Suomessa.

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Lausunto

SP 6 (9)
72/C11.2/2022

8.3.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Asuntolainan takaisinmaksuajan rajoittamisen seurauksena osa lainanhakijoista voi joutua ottamaan toivomaansa lyhemmän asuntolainan tai lyhentämään lainaansa toivomaansa nopeammin. Nopean lainojen lyhentämisen seurauksena näille kotitalouksilla jää suunniteltua vähemmän varoja käytettäväksi esimerkiksi kulutukseen ja sijoittamiseen. Tästä syystä asuntolainojen takaisinmaksuaikoja ei ole syytä huomattavasti rajoittaa vallitsevista käytännöistä, ja riittävästä joustonvarasta lainanantajille on tarpeen huolehtia. Myös hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettu joustonvara sallisi lainanantajalle mahdollisuuden ottaa lainanmyöntöpäätöksissään harkintansa mukaan huomioon sellaiset lainanhakijakohtaiset tekijät, jotka puoltavat enimmäistakaisinmaksuajan ylittävien lainojen myöntämistä osalle lainanhakijoista. Joustonvara on tarpeen myös, jotta kotitalouksilla on riittävät mahdollisuudet hajauttaa säästämistään muihin varallisuusmuotoihin kuin asuntoihin, mikä osaltaan vähentää kotitalouksien varallisuusasemaan ja maksukykyyn liittyviä riskejä.

Suomen Pankki katsoo, että hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettu enimmäistakaisinmaksuajan pituus on sopiva sikäli, että se ehkäisisi poikkeuksellisen pitkien asuntolainojen myöntämistä. Näiden yli 30 vuoden asuntolainojen kasvu on ollut viime vuosina hyvin nopeaa, ja se on myös lisännyt kotitalouksien velkaantuneisuutta. Ehdotettu 30 vuoden enimmäistakaisinmaksuaika yhdistettynä poikkeusmahdollisuuteen 10 prosentissa luotonannosta vastaa melko tarkasti tuoreimpien tietojen mukaisia asuntoluottojen myöntämisessä noudatettuja käytäntöjä koko pankkisektorin tasolla. Erot luotonmyöntäjien käytännöissä voivat tosin johtaa rajoitaviin vaikutuksiin yksittäisten luotonmyöntäjien lainanannossa.

Suomen Pankki esittää kuitenkin harkittavaksi, että enimmäistakaisinmaksuajan mitoituksessa otettaisiin esitysluonnosta tarkemmin huomioon asuntolainojen pituuksien jakauma Suomessa. Yli 86 prosentissa vuonna 2021 myönnettyjen asuntolainojen euromäärästä takaisinmaksuaika oli enintään 26 vuotta. Tyypillisin takaisinmaksuaika oli noin 25 vuotta. Jotta vältettäisiin asuntolainojen tyypillisen takaisinmaksuajan piteneminen nykyisestä selvästi yli 25 vuoden ja tähän mahdollisesti liittyvä ongelmallinen asuntolainojen koon ja velkaantuneisuuden liiallinen kasvu, enimmäistakaisinmaksuajan olisi perusteltumpaa olla lähempänä 25:tä vuotta kuin esitysluonnoksessa ehdotettua 30:tä vuotta. Jotta kuitenkin edelleen mahdollistettaisiin asuntoluottomarkkinoiden kokonaistasolla suunnilleen nykyisten käytäntöjen noudattaminen, poikkeukset rajoitteesta voitaisiin sallia luonnoksessa ehdotettua useammassa tapauksissa, esimerkiksi 15 prosentissa luotonannosta.

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Lausunto

SP 7 (9)
72/C11.2/2022

8.3.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

2.2 Enimmäisluototussuhteen laajentaminen muiden luotonantajien kuin luottolaitosten myöntämiin asuntoluottoihin

Suomen Pankki pitää kannatettavana hallituksen esitysluonnoksen ehdotusta nykyisin pelkästään luottolaitosten luotonantoa koskevan enimmäisluototussuhteen soveltamisalan laajentamisesta luottolaitosten lisäksi myös muihin luotonantajiin, jotka kuuluvat ehdotetun uuden, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain soveltamisalaan.

Luottolaitossektorin merkitys on Suomen asuntoluototuksessa toistaiseksi hyvin keskeinen. Kansainvälisen kokemuksen valossa on kuitenkin perusteltua varautua luottolaitossektorin ulkopuolisen luotonannon lisääntymiseen.

2.3 Asuntoyhteisöluottojen rajoitteet uudisrakentamisessa

Suomen Pankki katsoo, että uudisrakentamisen rahoittamiseen käytettäviin taloyhtiölainoihin ja niiden velkaosuuksiin tulisi asunnon hankinnan rahoitukseen käytettävien lainatuotteiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi soveltaa lähtökohtaisesti samoja tai samankaltaisia makrovakausvälineitä kuin asuntolainoihin.

Taloyhtiölainojen takaisinmaksun osalta Suomen Pankki kannattaa ehdotusta, että uudisrakentamisen yhteydessä asuntoyhteisöille myönnettyihin lainasopimuksiin sovelletaan samaa enimmäistakaisinmaksuaikaa kuin yksityishenkilöille myönnettyihin asuntoluottoihin. Tämä ehkäisisi asuntolainojen enimmäistakaisinmaksuajan kiertämistä, taloyhtiölainojen koon kasvua ja siten luotonannon rakennemuutosta.

Suomen Pankki yhtyy näkemykseen, että taloyhtiölainojen lyhennysvapaat laina-ajan alussa heikentävät osaltaan kotitalouksien kykyä arvioida yhtiölainojen hoitokustannuksia ja saattavat houkutella osan kotitalouksista ostamaan lainan- ja vastikkeenhoitokykyä nähden hyvin kalliin asunnon. Näin ollen ehdotus lyhennysvapaiden rajoittamiseksi on kannatettava.

Suomen Pankki kannattaa ehdotusta asettaa uudisrakentamista varten asuntoyhteisöille myönnettäville lainoille 60 prosentin suuruinen enimmäisluotto-osuus. Vaatimus hillitsisi kotitalouksien velkaantuneisuuden kasvua ja kotitalouksien altistumista taloyhtiölainojen riskeille, kuten korkojen nousulle ja osakkaiden viimekätiselle yhteisvastuulle taloyhtiön lainasta.

Taloyhtiölainojen lisääntynyt käyttö on saattanut osaltaan vauhdittaa rakentamista viiden viime vuoden aikana. Enimmäisluotto-osuuden asettaminen 60

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Lausunto

SP 8 (9)
72/C11.2/2022

8.3.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

prosentin tasolle mahdollistaisi edelleen taloyhtiölainojen merkittävän käytön uudisrakentamisen rahoitusmuotona.

2.4 Maksukyvyttömyysriskien hallinta luotonmyönnössä

Maksukyvyttömyysriskien hallintaa koskevaa sääntelyä esitetään parannettavaksi kuluttajaluotonannon osalta. Ehdotetun säännöksen mukaan luotonantajien tulisi kehittää menetelmät, joiden avulla ne voisivat arvioida luotonhakijoiden maksukyvyttömyysriskejä. Tavoitteena on, että luottoja ei myönnettäisi luotonhakijoille, joiden maksukyvyttömyystodennäköisyys on kohtuuttoman suuri tai joille uuden luoton myöntäminen aiheuttaisi maksukyvyttömyyden. Ehdotettu säännös koskisi nykymuodossaan kaikkia kuluttajille myönnettäviä luottoja (ml. asuntolainat) ja kaikkia lainanantajia, myös pankkeja.

Suomen Pankki kannattaa ehdotetun säännöksen tavoitteita. Erityisesti kulu- tusluottojen myöntäminen luottokelpoisuudeltaan ja maksukyvyltään hyvin heikoille lainanhakijoille lisää näiden lainanhakijoiden ylivelkaantumisen, velkaantumiskierteen ja taloudellisen ahdingon riskejä. Säännös parantaisi asiakkaansuojaa sekä täsmentäisi luotonantajien luotonantotapoja ja luotonmyöntöperiaatteita.

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonnalle annettaisiin määräyksenantovaltuus koskien luotonantajien maksukyvyttömyysarvioita. Yhteisten raja-arvojen ja ohjeiden olemassaolo vähentäisi yksittäisten luotonantajien arvioiden eroja sekä helpottaisi luototettavien maksukyvyystä tehtyjen arvioiden vertailtavuutta. Valvonnan tehokkuuden varmistamiseksi olisi tärkeää yhtenäistää arvioiden lopputulemia ja siten hillitä luoton myöntämistä sellaisille luotonhakijoille, joiden maksukyvyttömyyden arvioitu todennäköisyys on yleistä ylärajaa suurempi.

Ehdotettu sääntely parantaisi myös Finanssivalvonnan kykyä valvoa etenkin luottolaitossektorin ulkopuolisia luotonantajia. Lisäksi Finanssivalvonnalle ehdotetaan annettavaksi sanktiovaltuuksia, mikä osaltaan ennaltaehkäisisi lainvastaisia menettelytapoja, tasapuolistaisi toimintaedellytysten ja -vaatimusten toteutumista eri toimijoiden välillä sekä parantaisi asiakkaansuojaa.

2.5 Finanssivalvonnan valvontavastuiden laajentaminen

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteriin merkittyjen toimijoiden valvontavastuu siirretään kokonaisuudessaan Finanssivalvonnan tehtäväksi. Suomen Pankki pitää ehdotusta kannatettavana.

Lausunto

SP 9 (9)
72/C11.2/2022

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

8.3.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Kulutusluottoihin liittyvä ylivelkaantuminen on Suomessa vakava yhteiskunnallinen ongelma, ja velkojensa kanssa ongelmiin joutuneiden velkamäärät ovat kasvaneet nopeasti viimeisen kahden vuoden aikana. Luottoja myönnetään yhä useammin henkilöille, joiden luottokelpoisuus ja lainanhoitokyky ovat heikkoja. Suuri osa ylivelkaantuneista on ajautunut velkakierteeseen, jossa vanhoja velkoja hoidetaan uusilla luotoilla. Velkaongelmia ovat aiheuttaneet erityisesti tili- ja kertaluotot, joihin kuuluvat pikaluotot, luottokorttiluotot, osamaksuluotot ja vakuudelliset kuluttajaluotot.

Kulutusluottojen merkitys kotitalouksien velkaantumisessa on viime vuosina kasvanut etenkin vakuudettomien kulutusluottojen määrän kasvun myötä. Kulutusluotonannon kasvaneen merkityksen ja muuttuneen luonteen vuoksi kulutusluotonannon valvontaa on tarpeen vahvistaa.

Nykytilanteessa valvontavastuu kuluttajaluottojen osalta on jakautunut usean eri viranomaisen kesken. Ehdotus selkeyttäisi viranomaisten välistä työnjakoa. On syytä korostaa, että valvontavastuu edellyttää myös riittäviä valvontavaltuuksia ja -resursseja.

Kunnioitavasti

SUOMEN PANKKI

Marja Nykänen
Johtokunnan varapuheenjohtaja

Katja Taipalus
Osastopäällikkö

